

"ואהבת" ומצות הצדקה - שני צדדים למטבע

אגרות קודש' חלק ל', עמ' פד-פו

ב"ה, כ"ד טבת ה'תשל"ה
הילולא דרבנו הזקן
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו, בו כותב אודות התרשמותו ממבצע חנוכה ומביקור אנשי חב"ד ביחידתו, ובמיוחד מקבלתו שתי מטבעות בתור "מעות חנוכה".
ובודאי הסבירו לו ענין המטבעות, ובקשתי להפריש מטבע אחת לצדקה והמטבע השנית לעשות בה כרצונו.
ובהזדמנות זו אציע בכתב אחת מהכוונות הפנימיות בענין המטבעות האלו.
ידוע אשר עמנו בני ישראל - קומה אחת שלמה,

שזהו הטעם שתורתנו, תורת אמת, דורשת מכל יהודי "ואהבת לרעך כמוך".
שלכאורה לא מובן איך יכול להיות "כמוך". ועל פי הקדמה האמורה, שכל אחד ואחת מבני ישראל הינם חלקים ואברים מקומה אחת, מובן שיכול להיות "כמוך", כי אהבת הזולת היא בעצם אהבת עצמו, וכמבואר בעומק יותר בפרק לב בספר התניא לרבנו הזקן.

וידוע גם כן שיסוד בתורתנו, תורת חיים (הוראה בחיים) הוא שמעשה עיקר. שלכן עם כל החשיבות לרגש שבלב והביטוי בדיבור, הרי טובים השנים כשהם קשורים ומצטרפים למעשה בפועל. ואפילו מעשה קטן לפי ערך בכמות, הרי באיכות - מי ישורנו. ולדוגמא: הנותן פרוטה לעני - הנה פרוטה זו שנותן לצדקה מיגיע כפיו כל כוח נפשו החיונית מלוכש בה, ועוד שהיה יכול לקנות בה חיי נפשו החיונית, זאת אומרת שנותן חיי נפשו לה' (תניא פ' לז).

וזוהי אחת הכוונות במטבעות הנ"ל - לקשר את כל מקבלי המטבעות, ומהם ועל ידם לקשר גם את מקבלי מטבעות הצדקה, כנ"ל, על ידי מעשה בפועל ובפרט שהוא קשור בממון, שאף על פי שהוא רק פרוטות אחדות, אבל כאמור יש בזה ענין של חיי נפש. ותקותי שיתנו צדקה האמורה ברגש המתאים.

והשייכות המיוחדת בהאמור עם חנוכה - יובן על פי לשון הרמב"ם, שהיוונים "פשטו ידם בממונם (של ישראל)". שהגם שלא מבואר הפרטים של שליחת-יד זו, אבל בודאי שהיתה בדוגמת "טמאו כל השמנים", שבזה ברור שכוונתם של שונאי ישראל היתה לא סתם לגזול השמנים באופן שיהיה מן הנמנע להדליק הנרות בבית-המקדש, אלא טמאו דווקא, כלומר שכוונתם היתה אדרבה שידליקו נרות, אלא - בשמן טמא, שיהיה האור טמא, בטומאת הגויים. ומכאן גזרה-שוה גם בענין הממון - סמל כל הענינים הגשמיים שאפשר לקנות בממון - שפירוש "פשטו ידם בממונם" הוא כנ"ל, שיהיה ליהודים ממון, אבל ממון טמא להוצאה טמאה, כלומר חיי יום-יום גשמיים מעורים בטומאה ר"ל, היפך הוראת תורתנו הק' - "קדושים תהיו - קדש עצמך במותר לך".

ומכאן הרמז שב"מעות חנוכה" בכלל, ובפרט בממון ההולך לצדקה. שכשיהודי מרים "תרומה" מממונו לצדקה, השקולה כנגד כל המצוות, הרי לא רק שמקדיש תרומה זו, אלא גם "מרים" את תשע הידות שנשארו אצלו והופך גם אותם מגשמיות לרוחניות ובפרט על ידי זה שקונה בהם דברים כשרים טובים ומועילים.

ומענין לענין בענין חנוכה, ובפרט בהנוגע לאנשי צה"ל, יש במאורעות חנוכה בימים ההם מקור לא אכזב לעידוד-רוח הכי גדול בזמן הזה. שהרי המצב של "כי אתם המעט מכל העמים" הובלט ביותר בימים ההם, ובכל זה גברו המעטים על הרבים משום שמעטים אלו הם "טהורים ועוסקי תורתך", ועד כדי כך שזכו ל"נסים ופורקן וגבורות ותשועות ונפלאות" - בסגנון תפלת ההודאה דחנוכה. ובזה ענין לכל הדורות, ובפרט בתקופתנו, שאין להתפעל כלל וכלל ממערכת הכוחות והריבוי בכמות, ובבטחון בהשם יתברך ינצחו המעטים את הרבים, ולא עוד אלא שתפול עליהם אימתה ופחד שמלכתחילה לא יהינו להתגרות בעם ה', עם הקודש בארץ הקודש, ארץ אשר תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה. בברכה לבשורות טובות בכל האמור,

מ. שניאורסאהן